

Svenska Klätterförbundets

ASPIRANTHANDLEDNING

på vägen till auktoriserad klätterinstruktör klippa

Denna aspiranthandledning är ett stöd och en informationskälla för de klättrare som siktar på att via Svenska Klätterförbundet examinera sig till auktoriserade klippklätterinstruktörer motsvarande UIAA Rock Climbing Instructors. Materialet uppdateras kontinuerligt och som aspirant är det viktigt att via Svenska Klätterförbundets hemsida försäkra sig om att föreliggande version är aktuell.

Denna handledning är senast uppdaterad 2021-05-18

Innehållsförteckning

Inledning	2
Inledning	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Hjälpinstruktör klippa	3
Genomförande	3
Rekommendationer och förberedelser	3
Examination av egen färdighet	4
Särskilda förkrav	4
Genomförande	5
Rekommendationer och förberedelser	6
Utrustningslista	7
Examination i tillämpat instruktörskap	7
Särskilda förkrav	7
Genomförande	8
Rekommenderade förberedelser	9
Utrustningslista	9
Anmälan till examen	10
Överklagande av examinationsbeslut	10
Kurslitteratur	10
Checklista inför examination	12
Vanliga frågor	14

Inledning

Att arbeta som klätterinstruktör innebär att arbeta i en komplex riskmiljö med ansvar för andra människors liv. En auktoriserad klätterinstruktör klippa ska ha en kapacitet, både i kunskap och färdighet, att reda ut komplexa situationer som kan dyka upp vid inomhus-, sport- och klippklättring och kunna svara på besvärliga frågor från sina elever. Det är svårt att utforma ett prov som täcker in allt en instruktör måste kunna, men målsättningen är att utbildningsstegen till auktoriserad klätterinstruktör klippa ska säkerställa att aspirantens kompetens motsvarar kraven i norm auktoriserade instruktörer.

För att bli auktoriserad klätterinstruktör klippa behöver du visa din kompetens i flera steg, varav det första är att bli hjälpinstruktör klippa. En hjälpinstruktör klippa kan enligt Svenska Klätterförbundets normer hålla i egna arrangemang med topprepsklättring på klippa och assistera en auktoriserad instruktör på kurser. För nästa steg, att lära ut ledklättring, ska du vara auktoriserad instruktör klippa, och den examinationen görs bara av Klätterförbundets examinatoreer. Den examinationen omfattar teoretiska kunskaper, egen färdighet och tillämpat instruktörskap och den genomförs vid två separata tillfällen.

Aspiranten måste godkännas på varje steg och uppfylla samtliga förkrav innan nästa steg påbörjas. Ofta arrangerar Klätterförbundet två examinationer per år i egen färdighet för auktoriserad klätterinstruktör klippa, och två i tillämpat instruktörskap, en på våren och en på hösten. Datum och länk till anmälan publiceras på klätterförbundets hemsida. En klubb kan specialbeställa en examination ifall det finns tillräckligt många aspiranter som är redo för examination. Du som aspirant är också välkommen att hör av dig till kansliet och berätta när du börjar känna dig redo för examination, så att vi vet var i landet det finns behov av examinationer.

Hjälpinstruktör klippa

Särskilda förkrav

Du hittar alla krav som ska uppfyllas för att bli hjälpinstruktör klippa, uppdelat på förkrav, kunskapskrav och kändedomskrav, i norm hjälpinstruktör klippa.

Genomförande

Examination till hjälpinstruktör genomförs vanligtvis på två dagar men upplägget ska anpassas efter aspirantens förutsättningar. En auktoriserad klippklättrinstruktör prövar och bedömer aspiranten på de moment som ingår i normen för hjälpinstruktör klippa. De momenten är viktiga för att aspiranten sedan ska kunna assistera en auktoriserad klippklättrinstruktör på klätterkurs. Instruktionen ger feedback och informerar aspiranten om vilken vidare träning som kan ge aspiranten möjlighet att nå upp till den nivå som krävs vid examination till auktoriserad klippklättrinstruktör. Information om vad aspiranten behöver kunna finns i dokumentet norm auktoriserad klättrinstruktör.

Rekommendationer och förberedelser

Läs igenom dokumentet Norm hjälpinstruktör klippa, där beskrivs vad du förväntas klara av i rollen.

Fyll noggrant i dokumentet "Checklista inför examen" som finns bifogat sist i handledningen. Kan du fylla alla boxar som är markerade med hjälpinstruktör?

Finns det luckor bland dina tekniska färdigheter? Läs på! I böckerna "Stora boken om klättring" och "Avancerade reptekniker" av Nils Ragnar Gustavsson beskrivs många tekniker. Knutar och ankarbyggen går utmärkt att öva på hemma!

Det viktigaste är inte att du kan väldigt många olika tekniker utan att du är väl förtrogen med de tekniker du använder och att de går att tillämpa i de flesta situationer.

Var ärlig mot dig själv. Du förväntas leda traditionellt säkrade leder upp till grad 4+ på ett säkert och effektivt sätt samt bygga ankare på såväl bultar, träd och traditionella säkringar.

Examination av egen färdighet

Särskilda förkrav

Före första delen i examinationen till auktoriserad klättrinstructör klippa ska du vara hjälpinstructör klippa, dvs du ska ha gått upp på en examination till hjälpinstructör klippa för en auktoriserad instruktör som godkänt dina kunskaper och rapporterat in dig som hjälpinstructör till klätterförbundets kansli.

Efter det ska du ha assisterat på minst två normerade klippklätterkurser. Instruktorerna som håller dessa kurser, eller du själv, fyller i praktikintyg i din ansökan till examination. Fyll i kontaktuppgifter och uppgifter om kursen, och be instruktören svara på de punkter som står under, vad du behärskar och vad du behöver träna på.

Du ska också ha klättrat på egna säkringar i minst tre år och ha dokumenterat det i loggbok eller på annat sätt. Det enklaste sättet att dokumentera är nog att skriva in alla leder, grader, klippor och datum i en excel-fil, men andra sätt går också bra. Du ska kunna visa upp de loggade lederna för din examinerare. I normen står att du ska kunna klättra en led graderad 5+ "onsight på egenplacerade säkringar, på ett instruktörmässigt sätt och med god marginal". För att ha den marginalen bör du ha klättrat ganska många leder som är högre graderade än 5+, och ha tränat på din förmåga att klättra onsight på ett säkert sätt, dvs utan att ha klättrat leden tidigare eller ha sett någon annan klättra den.

Kravet om att ha klättrat minst fem långturer om vardera minst tre replängder handlar om att du behöver ha skaffat dig god rutin på klättring, säkring, rephantering och övrigt replagsarbete innan du kan lära ut det till andra. Det står fem turer i normen, och det är ett lägsta-krav. Varje tur du klättrar ökar på din erfarenhet, och du har nytta både i framtida klättring, på examinationen och som instruktör av erfarenhet från fler turer, och i

olika miljöer, av olika längd osv. Tänk på att de fem turer du anger i din examinationsansökan ska du ha klättrat med egenbyggda standplatser, dvs de ska inte ha några bultade ankare.

Normen anger också att du ska ha klättrat minst fem aidturer, artificiell klättring, av graden A2 eller C2, där C2 gradmässigt motsvarar A2, men gäller "clean aid", som inte lämnar spår efter sig på klippan, vilket aidklättring med bultar, pitonger och hammare kan göra. Den senare typen av aidklättring(A2) ska inte göras på etablerade klätterleder för friklättring, utan bara på uttalade aidleder eller skräpklippor.

Du hittar alla krav som ska uppfyllas för att bli instruktör, uppdelat på förkrav, kunskapskrav och kändedomskrav, i norm auktoriserade klätterinstruktörer.

Genomförande

Den första dagen på examination av egen färdighet (tidigare benämnd teknisk examen) består av teknisk kontroll via praktiska typövningar (ca 6 st) som stickprovskontroller från olika moment från Grundkurs klippa, Sportklätterkurs och Fortsättningskurs klippa samt egen färdighet i ledklättring med egna säkringar och aidklättring.

Den andra dagen kontrolleras genom typövningar (2-3 st) aspirantens förmåga att lösa komplexa räddningssituationer och förevisa olika moment från Räddningskurs 1 och 2. Extra övningar kan sättas in under dag 2 om examinatorerna behöver se mer från någon av aspiranterna för att ge en rättvis bedömning.

Examinationen avslutas med att examinatorerna, efter en gemensam överläggning enskilt delger varje aspirant om godkänt eller icke godkänt resultat. Passa på att lyssna på den feedback examinatorerna ger vare sig du är godkänd eller inte! Den kan du ha nytta av inför nästa examination.

Under examination av egen färdighet ska aspiranten bedömas objektivt utifrån sina prestationer. Saker som bedöms kunna leda till en oacceptabelt hög risk för personskada som dåliga säkringsplaceringar eller misstag under räddningsmoment där aspiranten eller

figuranten faller så att back-up-repet belastas kan ensamt leda till ett underkännande medans mindre misstag som ineffektivitet tas upp för diskussion inom examinatorgruppen innan utlåtande ges.

Rekommendationer och förberedelser

Läs igenom dokumentet Norm auktoriserade instruktörer, där beskrivs vad du förväntas klara av som auktoriserad klätterinstruktör klippa.

Fyll noggrant i dokumentet "Checklista inför examen" som finns bifogat sist i handledningen. Kan du fylla alla boxar som är markerade med hjälpinstruktör?

Skaffa en mentor. Kontakta en eller flera klippklätterinstruktörer och fråga om du kan göra praktik på kommande kurser. Välj en instruktör som du har förtroende för och fråga om hen vill vara din mentor.

Försök att tänka igenom alla moment du genomför under din praktik så att de sker säkert, effektivt och tydligt. Så att det finns goda möjligheter för en elev att kopiera det du gör för att sedan själv göra samma sak. Detta kallar vi att göra något instruktörmässigt. Sträva efter att använda så enkla tekniker som möjligt!

Gå en förberedande instruktörskurs i egen färdighet just för klippa. För de allra flesta är de komplexa räddningsövningarna som sker under examinationen den största utmaningen. Du förväntas hålla en betydligt högre nivå än vad som normalt förväntas av en elev på en räddningskurs. Du ska t.ex kunna rädda en andreman på travers eller en skadad person som firat in i en knut. På den förberedande instruktörskursen i egen färdighet tas bl.a. dessa avancerade räddningsscenarion upp. Kursen kan arrangeras av Klätterförbundet, men kan även hållas av andra auktoriserade klätterinstruktörer klippa.

Öva! Hitta en kompis du kan öva med och drilla de moment som du tycker är svåra. Spendera mycket tid på klippan och om möjligt även på leder med flera replängder. Aspiranter som tränar mycket har i regel större chans att bli godkända på en examen.

Aidklättra! Försök att utnyttja de regniga dagarna. Solo-aida om du saknar replagskamrat. Tänk igenom din rephantering och se till att den är säker och effektiv. Har du inte aidklättrat innan rekommenderas en kurs.

Var ärlig mot dig själv. Du förväntas leda traditionellt säkrade leder upp till grad 5+ på ett instruktörmässigt sätt. Det vill säga säkert, effektivt och tydligt. Det betyder normalt sett att grad 5+ inte är den yttersta gränsen på din förmåga utan att du har god marginal till det du gör. Vidare förväntas du kunna lösa komplexa räddningsscenarion utan att riskera säkerheten för den du räddar.

Utrustningslista

Utrustningslistan avser examination i egen färdighet

- Personlig klätterutrustning (sele, hjälm, handskar, slingor, klätterskor, repbroms, låskarbiner, prusikar).
- Dynamiskt enkelrep (minst 50m) samt ett halvrep (minst 50m).
- Tradrack (kilar, kamsäkringar, långslingor, förlängningsbara kortslingor, kilpetare, extra repsnöre).
- Aidutrustning (Stegar, daisychains, fiffikrok etc. för artificiell klättring (för din aid metod)).
- Repklämmor (t.ex “jumar”), hjälplåsande repbroms (t.ex “grigri”).
- Sjukvårdssats (1:a förband, splint, elastisk binda, tejp mm).
- Anteckningsmateriel.

Examination i tillämpat instruktörskap

Särskilda förkrav

Före anmälan till examination i tillämpat instruktörskap ska du med godkänt resultat ha genomfört examination i personlig färdighet, och det får passera max tre år mellan examinationerna. Det är lika lång tid som din instruktörslicens är giltig innan den behöver förlängas genom att du deltar på ett instruktörsseminarium.

För att bli färdig auktoriserad instruktör behöver du även ha gått en första hjälpenutbildning anpassad för den miljö där du ska hålla kurser, inom tre år före examination i tillämpat instruktörskap.

Mellan examinationerna ska du praktisera på ytterligare två klippklätterkurser. Om du har möjlighet att göra dina praktik med olika instruktörer är det positivt, för då har du större chans att se flera olika sätt att lära ut det normerade innehållet i kursen. Efter praktiken, reflektera gärna över vad du tyckte fungerade, och vad du kan förbättra, och prata gärna med instruktören i fråga om varför vissa metoder, ordningsföljder eller platser valdes. Ni kan båda lära er av reflektionerna.

Du behöver också ha en skriftlig rekommendation från en auktoriserad klätterinstruktör klippa, som säger att du har kunskaper och färdigheter som ger goda chanser att bli godkänd på examination i tillämpat instruktörskap.

Genomförande

Examinationen i tillämpat instruktörskap (tidigare benämnd pedagogisk examen) är uppbyggd kring en autentisk kurssituation och en skriftlig hemuppgift. Två aspiranter får dela på en elevgrupp och ska genomföra en kurs under två dagar med ansvar för en dag var. Endast den ansvarige aspiranten närvarar under respektive kursdag. Kursplatsen bestäms när datum för examinationen publiceras, vilket ger aspiranten möjlighet att i god tid reka klippan inför kursen. Senast två veckor innan examinationen får aspiranten veta vem som blir aspirantkollega, vilken nivå på kursen som ska genomföras samt kursdeltagarnas kontaktuppgifter.

Ett skriftligt prov skickas till aspiranten 4 veckor innan examinationen vilket ska besvaras senast 1 vecka innan examinationstillfället. Om examinatorn anser att svaren är bristande, kan teoriprovet återsändas till aspiranten som får återkomma med komplettering senast 2 dagar innan examinationen. På examinationsdagen överlämnar aspiranterna en utförlig kursplan med tidsplanering, övningsplatser, riskanalyser och utrustningslista med dokumentation från senaste periodiska genomgång av PPE.

När eleverna kommer presenterar examinatorerna dagens upplägg och lämnar sedan över till aspiranten som ska hålla dagens kursmoment. Dagen avslutas med att examinatorerna efter att ha diskuterat aspiranternas insatser delger besked och omdöme till aspiranten och om aspiranten blir godkänd tilldelar certifikat till ny klippklätterinstruktör. Aspiranterna ansvarar för överlämning mellan kursdagarna och dag 2 fortlöper på samma sätt som dagen innan. Om en aspirant blir underkänd upprättas en utvecklingsplan på vad den bör öva mer på för att ge goda förutsättningar för att bli godkänd vid omexamen.

Rekommenderade förberedelser

Tänk igenom hur du håller kurs, finns det något du skulle vilja göra annorlunda. Diskutera dina tankar med din mentor.

Försök få till så många praktiktillfällen som möjligt. Kravet om minst två är bara ett minimikrav. Aspiranter som hållit fler kurser inom olika områden har i regel större chans att bli godkända.

Gå en förberedande kurs i tillämpat instruktörskap, i regi av Klätterförbundet eller annan erfaren auktoriserad klätterinstruktör klippa.

Fortsätt klättra! Din vana att vistas i vertikal miljö och hantera rep, säkringar och annan utrustning är en viktig komponent som klätterinstruktör.

Utrustningslista

Utrustningslistan avser examination i tillämpat instruktörsskap.

- Samtlig klätterutrustning som krävs för att hålla den kurs som ska hållas (aspiranten ansvarar för att eleverna har tillgång till rätt utrustning).
- Sjukvårdssats (1:a förband, splint, elastisk binda, tejp mm).
- Kursplanering

Anmälan till examen

Godkännande av topprepsinstruktör genomförs av auktoriserade klätterinstruktörer och anmälan till dessa moment görs direkt till kursarrangören. Till samtliga examinationer som arrangeras av Svenska Klätterförbundet måste aspiranten först fylla i blanketten "Ansökan till examination" för den examen aspiranten tänkt anmäla sig till och intyga att samtliga förkrav är uppfyllda samt bifoga erforderlig dokumentation som anges i blanketten. Dokumenten skickas digitalt till utbildning@klatterforbundet.se. När aspiranten fått besked från kansliet att ansökan är godkänd anmäler sig aspiranten via länk i utbildningskalendern på klätterförbundets hemsida.

Överklagande av examinationsbeslut

Om aspiranten efter genomförd examination inte är tillfreds med examinerarnas beslut finns möjlighet att överklaga detta till SKF:s Utbildningskommitté. Invändningar mot examinationsbeslut ska göras skriftligen inom två veckor efter aktuell examination och skälen till överklagandet ska tydligt och ingående anges. Aspiranten förväntas under utredningen vara behjälplig med kompletterande information som kommittén kan komma att begära in. Utbildningskommitténs beslut kan ej överklagas.

Kurslitteratur

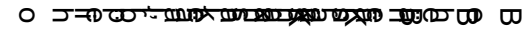
Som kurslitteratur rekommenderas i första hand:

- **Stora boken om klättring** av Nils Ragnar Gustavsson
- **Avancerad klättring och repteknik** av Nils Ragnar Gustavsson
- **Rock Climbing for Instructors** av Alun Richardson
- **The complete guide to rope techniques** Nigel Shepherd

Vi rekommenderar att ni även läser minst en bok om kamraträddning och en bok om aidklättring. Utöver ovanstående litteratur finns det många bra faktaböcker om klättring. Läs så många som du kan komma över och utvärdera vilka tekniker som du tycker är

användbara och vilken säkerhetsnivå du vill jobba på när du ansvarar för dina kurselever.
Stadsbiblioteken har många instruktionsböcker om klättring som man kan låna hem gratis.

Checklista inför Examination

	<p>Här nedan följer en lista på moment som du måste behärska som Auktoriserad klippklätterinstruktör. Momenten är färgkodade för när i din utbildning som du för första gången kommer examineras på respektive moment. Grönt för topprepsinstruktör, gult för examination i egen färdighet och rött för examination i tillämpat instruktörsskap.</p> <p>En topprepsinstruktör behöver endast behärska momenten till full med undatag för säkring och firning där även topprepsinstruktör behöver kunna lära ut.</p> <p>Uppdatera kontinuerligt listan och diskutera gärna med din mentor eller annan instruktör.</p>					
1	Kunskap om grundutrustning för friklättring på klippa (t.ex rep, karbiner, slingor, selar, hjälmar mm)					
2	Tekniker för säkring (t.ex Gri-gri, slotbroms, hjälplåsande slotbroms, HMS, höftsäkring mm) samt kamratkontroll.					
3	Olika firningsmetoder (t.ex slotbroms, förlängd med slinga, HMS, karbinbroms, dülfer, åtta, grigri , mm)					
4	Tekniker för bygge av standplats med enbart slingor (t.ex V-ankare m. överhand, dogbone mm)					
5	Som ovan fast med enbart klätterrep samt förståelse för för- och nackdelar med vald metod.					
6	Som ovan m. kombination av rep/slingor och möjlighet att justera avståndet mellan säkrare och ankare					
7	Kunskap om metoder för att minska risken för fall vid verksamhet nära klippkant (instruktör & elev)					
8	Förståelse för vikten av dynamik vid säkring med hänseende till vald utrustning och säkringsmetod.					
9	Replagsklättring som förste- och andreman (principer, fallfaktor, fångryck, kommandon, repsystem mm)					
10	Kunskap om fasta naturliga säkringar (t.ex träd, stenblock, klämblock mm)					
11	Kunskap om fasta artificiella säkringar (t.ex expander- & limbult (placering), pitonger, lämnade slingor)					
12	Kunskap om bouldring (t.ex spotting, placering av crashpads, highballs mm)					

13	Repklattring och backupsäkring av densamma (t.ex Jumarering, prussikklättring, grigri + jumar mm)							
14	Kunskap om klätterteknik (jam, stämklättring, lay-back mm)							
15	Rigging av topprepsklättring med säkring nerifrån (även med ej öppningsbar toppunkt)							
16	Rigging av firningsankare för upprepade firningar på samma ställe							
17	Korrekt sätt att vid olycka larma och samverka med räddningspersonal							
18	Rigging av ankare med nedsänkingsbart firningsrep							
19	Olika utkastmetoder av firningsrep och provdrag efter nedfirning							
20	Knutar som ingår i kursnormer (t.ex åtta, pålstek, olika klämknutar, fjärilsknut, HMS-knut mm)							
21	Metod för backupsäkring vid firning (t.ex prussik i benslinga, i loop om förlängt, brandmanssäkring mm)							
22	Säker och effektiv metod för frihängande knutövergång vid firning och repklättring.							
23	Effektiv och säker användning av olika typer av säkringar (t.ex kilar, expansionssäkringar, hexor mm)							
24	Rigging och användning av det så kallade "Ekorrhjulet" som används vid utbildning på repklättring							
25	Metod för clogging med lättarbetad, effektiv och säker backupMetoder för transport av skadad i oländig terräng men ej klätterterräng (t.ex bära skadad, teamwork)							
26	Rutiner för multipla firningar (t.ex minnesregler för vilket rep som ska dras, trä nästa ankare mm)							
27	Rensning av säkringar för artificiell klättring och friklättring (t.ex rensa utan att skada klippa)							
28	Metoder för att tillverka bröstselar i flera storlekar (t.ex baudrier parisienne, kryss på ryggen mm)							
29	Rigging av "utrustningssnålt ankare" med back-up för multipla firningar							
30	Förmåga till att metodiskt och logiskt strukturera räddning och välja lämpliga metoder							
31	Knyta av en repbroms och fixera något som sedan ska lossas efter belastning							
32	Ta sig ur ett belastat system vid räddningsarbete							
33	Upphissning av andreman (t.ex 3:1-hiss, 6:1-hiss, "hjälp-hiss")							
33	Omlokalisering av standplats vid räddningsarbete (t.ex vid förstemannsräddning)							
36	Traversförflyttning av skadad eller räddare i klätterterräng							
37	Metod för säkrad soloklättring med standardutrustning (läs förstemannsklättring)							
38	Metoder för firning med skadad i klätterterräng (t.ex motviktsfirning, firning med Y-slinga mm)							
39	Metod för clogging med lättarbetad, effektiv och säker backup							
40	Kunskap om grundutrustning för artificiell klättring (t.ex pitonger, camhooks, stegar, daisies mm)							

41	Kunskap om risker, problemförebyggning, försäkringsfrågor, 1:a hjälpen för klättrare mm)					
42	Förmåga att planera en klätterkurs med ett bra pedagogiskt upplägg					

Vanliga frågor

Vilka bedömningsgrunder har en examinator vid en examination?

En examinator bedömer aspiranten ur framförallt tre perspektiv när det gäller tekniska färdigheter: säkerhet, effektivitet och tydlighet. När aspiranten arbetar med en elev fokuseras på aspirantens rent pedagogiska kvalitéer, förmåga till anpassning av elevernas individuella behov och förutsättningar samt arbeta kurseffektivt och problemförebyggande i en trygg kursmiljö. Vikt läggs också vid god kommunikationsnivå med eleverna och uppvisande av social kompetens och servicekänsla.

Måste man välja vissa speciella metoder/lösningar för att bli godkänd?

Så länge grundkriterierna säkerhet och effektivitet är uppfyllda och aspiranten uppvisar god rutin i att använda sin aktuella metod/lösning är det för det mesta fritt fram. När ovanliga lösningar dyker upp under en examination får dock aspiranten av naturliga skäl finna sig i att bli granskad lite extra i det aktuella momentet. På förfrågan ska aspiranten visa upp vad denne anser ska läras ut till en nybörjare. Vi förväntar oss då att aspiranten följer SKF:s normer och använder sig av de tekniker som rekommenderas i kurslitteraturen.

Vad vill examinatorerna se under en examination i tillämpat instruktörskap?

Vi vill att ni som aspiranter ger kursdeltagarna en bra och inspirerande kurs. Vi vill att ni tar hand om era elever på ett naturligt och bra sätt och ger dem den kurs som de efterfrågar och är mogna för. Vi vill se att ni kan de olika momenten som ni tänker lära ut och att ni kan strukturera upp kursen på ett pedagogiskt och säkert sätt. Vi vill även se att tempot är anpassat efter deltagarna och att alla eleverna är sysselsatta under hela kursen utan för mycket väntetid och dötid och att ni når fram till det mål som instruktörsaspiranten och eleverna har satt upp inför kursen.

Varför är kraven så högt ställda?

Att vara auktoriserad klippklättringsinstruktör är att arbeta i en miljö med stor problemkomplexitet vilket kräver omfattande specialkunskaper. Man tillhör dessutom en grupp människor med det högsta ansvar man kan ha, ansvaret för andras liv. Detta ansvar i kombination med instruktörskårens goda rykte förpliktigar. En arbetande instruktör måste också ha en viss kompetensmässig överkapacitet för att kunna svara på besvärliga frågor från sina kursdeltagare och kunna reda ut svårförutsebara komplikationer som eventuellt dyker upp under en annars lugn kurs. Alla dessa skäl kan anföras som orsaker till de högt ställda kraven.

Kommer man att bli testad på "allt"?

Eftersom examinationen är begränsad till två tillfällen finns naturligtvis inga möjligheter att utforma prov som täcker in allt en instruktör ska kunna. En målsättning är dock att plocka testämnen från vitt skilda delar i kompetenskraven för att vid ett eventuellt godkännande av en aspirant kunna försäkra sig om aspirantens kunskapsbredd. Ämnesvalen för testerna skiftar från examination till examination, varför "tips" från tidigare deltagare i examinationer inte ger full information om vad som väntar. Förberedelsearbetet inför en examination bör med andra ord därför alltid vara heltäckande.

Måste en instruktör kunna aidklättra?

En instruktör ska ha kunskap och tillräcklig erfarenhet av varje enskilt moment som nämns i SKF:s kursnormer, och däribland även aidklättring. En instruktör ska ha grundläggande kunskap om aidklättring för att kunna arrangera en kurs för elever och därmed ska instruktören ha viss erfarenhet av aidklättring, rensning och även grundläggande kunskap om placering av säkringar specifikt för aid. Däremot är det många instruktörer som väljer att inte arrangera aidkurser eftersom de anser att deras grundläggande kunskap är något låg.

Vad menas att klättra instruktörmässigt led av grad 5+ on sight?

En instruktör ska ha överkapacitet så att den kan säkert och med god stil med planering och framförhållning kunna leda en led av svårighetsgraden 5+ med egenplacerade säkringar med elever och samtidigt kunna kommunicera med dessa oavsett väderförhållanden. För att säkerhetsställa detta förkrav bör aspiranten ha ledklättrat

flertalet leder av grad 6- on sight eller svårare så att aspirant kan uppvisa efterfrågad nivå under examination.

Ligger förkraven på en rimlig nivå?

Eftersom alla förkraven är en miniminivå för blivande instruktörer, så rekommenderar vi att ni har mer erfarenhet än vad vi kräver för att gå upp till klippklättrinstruktör. Vi eftersträvar att ha en kunnig och erfaren instruktörskår i Sverige som kan ge bra och inspirerande klätterkurser till klättrare i Sverige. För att kunna lära ut moment på bästa sätt ska teknikerna vara väl förankrade hos instruktören så att den kan visa och förklara händelseförloppet i rätt följd och förebygga fel och risker.

Varför måste man vara hjälpinstruktör på minst 4 klätterkurser?

Det är under er praktik som hjälpinstruktör som ni utvecklas som instruktörer och även börjar utveckla er ledarstil. Ni befinner er i en ny position på berget, och det är troligtvis mycket som är nytt och som ni behöver lära er. Som hjälpinstruktör under klätterkurser lär ni er hur man kan lära ut de moment som ingår i de olika klätterkurserna, men givetvis finns det många andra sätt och olika progressionsmönster för att nå fram till eleverna på bästa sätt. Det är även under dessa tillfällen som ni lär er hur man riggar back up system för att säkra upp era elever under de moment som innehåller risker, och även hur man riggar arbetsrep för instruktören så att instruktören befinner sig på rätt plats på klippan i förhållande till var eleverna befinner sig för att ha full koll på samtliga elever under hela kursen. Som ni märker så bör ni vara uppmärksamma och passa på att diskutera igenom de olika momenten med er instruktör när tillfälle ges. Vi rekommenderar att ni deltar på så många olika kurser som möjligt med olika instruktörer så att ni kan lära er och inspireras av deras metoder och ledarstilar och anpassa dessa så att de passar just er.

Vilka klarar sig bättre än andra under en examination?

Om vi får generalisera om vilka aspiranter som klarar sig bättre under en examination så bör personen ha klättrat i minst 6 år, både inomhus, sport, bouldring och klippa. Via klätterkurser avancerat och bräddat sin kunskap, eller haft en bra och kunnig klättervän som har hjälpt till att kunskap och erfarenhet har förankrats väl. Aspiranten har under flera tillfällen klättrat långturer på egna säkringar med varierande resultat och varierande väderlek, kanske 30st eller fler. Har även under flera år regelbundet cloggat, soloaidat och övat kamraträddning. Person har deltagit som hjälpinstruktör på flertalet kurser än vad förkraven efterfrågar.

Måste man äga all klätterutrustning som nämns i kursnormerna?

Nej, man måste inte äga all aktuell utrustning som en instruktör ska vara förtrogen med, men man bör ha använt utrustningen mycket, just för att kunna den väl och inneha en väl förankrad kunskap och erfarenhet om hur den fungerar och hur den ska hanteras.

Exempelvis kan nästan ingen instruktör alla hjälplåsande repbromsar som finns på marknaden, men de modeller som instruktören kan, är oftast de vanligaste och bästa. Viktigt att hålla sig uppdaterad på ”nyheter”.